

## Boganmeldelser.

**Compte rendu de la conférence internationale du chômage.** 1911. Marcel Rivière & Co., Paris. 3 Bind. Pris 18 frs.

Toute sémence de justice n'est elle pas une sémence de paix. Med disse Ord sluttede Leon Bourgeois den vidunderlige Tale, hvormed han i September Maaned 1910 aabnede den første internationale Arbejdsløshedskongres i Paris. Vidunderlig særlig paa Grund af den, i ethvert Fald for en dansk, uanede Veltalenhed, som her aabenbarede sig, men ogsaa paa Grund af den Viden, der var nedlagt deri, den Forstaaelse, som viste, at denne Mand, der, saa vidt vides, ikke tidligere har beskæftiget sig med det bundløse Spørgsmaal, som Arbejdsløshedens Begrænsning og Bekæmpelse foreløbig endnu er, virkelig i den relativt korte Tid, der var ham givet, efter at han ved Millerands Indtrædelse i Regeringen havde overtaget Præsidiet for Kongressen, havde sat sig ind i denne Sag og faaet fat paa meget af det væsentlige deri — et Indtryk, som bevaredes og styrkedes under hans Ledelse af Forhandlingerne og ved hans lige saa udmærkede, afsluttende, efter sigende oven i Købet improviserede Tale. De samme Ord kunde godt sættes som Motto over det bindstærke Værk, som indeholder de Rapporter, der vare udarbejdede for Kongressen, og Referatet af dens Forhandlinger. Thi selv om Forhandlingerne ofte — Rapporterne sjældnere — give Udtryk for den uundgaaelige

## Boganmeldelser.

**Compte rendu de la conférence internationale du chômage.** 1911. Marcel Rivière & Co., Paris. 3 Bind. Pris 18 frs.

Toute sémence de justice n'est elle pas une sémence de paix. Med disse Ord sluttede Leon Bourgeois den vidunderlige Tale, hvormed han i September Maaned 1910 aabnede den første internationale Arbejdsløshedskongres i Paris. Vidunderlig særlig paa Grund af den, i ethvert Fald for en dansk, uanede Veltalenhed, som her aabenbarede sig, men ogsaa paa Grund af den Viden, der var nedlagt deri, den Forstaaelse, som viste, at denne Mand, der, saa vidt vides, ikke tidligere har beskæftiget sig med det bundløse Spørgsmaal, som Arbejdsløshedens Begrænsning og Bekæmpelse foreløbig endnu er, virkelig i den relativt korte Tid, der var ham givet, efter at han ved Millerands Indtrædelse i Regeringen havde overtaget Præsidiets for Kongressen, havde sat sig ind i denne Sag og faaet fat paa meget af det væsentlige deri — et Indtryk, som bevaredes og styrkedes under hans Ledelse af Forhandlingerne og ved hans lige saa udmærkede, afsluttende, efter sigende oven i Købet improviserede Tale. De samme Ord kunde godt sættes som Motto over det bindstærke Værk, som indeholder de Rapporter, der vare udarbejdede for Kongressen, og Referatet af dens Forhandlinger. Thi selv om Forhandlingerne ofte — Rapporterne sjældnere — give Udtryk for den uundgaaelige

Tragten efter national Selvhævdelse og lejlighedsvis ogsaa for Hævdelsen af private Særinteresser, saa aander de dog saa megen ærlig Bestræbelse, saa megen paa Tænken og Viden bygget Vilje til at formindske og lindre den ubestridelige samfundsmæssige Uret, som Arbejdsløsheden betegner, saa man forstaar, at der bag det hele staar Personer, for hvem Samfundets større Retfærd og Fred virkelig er en Livssag.

Kongressen havde tre Hovedpunkter paa sin Dagsorden, nemlig: Arbejdsløshedsstatistiken, Arbejdsanvisningen og Kontrollen. Om de samme tre Hovedpunkter samle Rapporterne sig, men desuden er der fra 13 af de i Kongressen deltagende 21 Nationer indgivet Fremstillinger af, hvad der paa det daværende Tidspunkt var foretaget til Arbejdsløshedens Bekæmpelse indenfor deres respektive Omraader. Disse Rapporter udgøre sammen med og i Fortsættelse af det af det tyske Kaisl. Statistische Amt i 1906 udgivne Værk: «Die bestehenden Einrichtungen zur Versicherung gegen die Folgen der Arbeitslosigkeit im Auslande und im Deutschen Reiche» det grundlæggende Materiale for enhver, der ønsker at sætte sig ind i disse Forhold, og Rapporterne have jo her, ved Siden af at være nyere, det Fortrin fremfor det kejserlige statistiske Bureaus Fremstilling, at de ere udarbejdede af sagkyndige i det paagældende Land selv, hvorved Muligheden for Misforstaaelser og Fejltagelser er indskrænket til det mindst gørlige.

Professor Harald Westergaard her fra Universitetet havde faaet det ærefulde, men sikkert ikke lette Hverv at sammenfatte de 11 Specialrapporter om Arbejdsløshedsstatistiken i en Generalrapport. Specialrapporterne fremtræde for manges, vel endog de flestes, Vedkommende under højt ansete Navne, som f. Eks. Lucien March, Waxweiler, Loria m. fl. a., saaledes fra Norge Prof. Rygg og her fra Danmark Direktør Michael Koefoed; men — de lærde synes paa dette Punkt foreløbig lidet enige. Om Statistikens Methoder og om Vurderingen af dens

forskellige Kilders Betydning bringe disse Fremstillinger omtrent lige saa mange Opfattelser, som der er Forfattere, saa at man efter at have gennemlæst dem tager fat paa Generalrapporten med en tyngende Følelse af de uhyre Vanskeligheder, denne Gren af Statistiken frembyder, og med ringe Haab om foreløbig at kunne faa Kampen for Arbejdsløshedens Indskrænkning og Afbødning underbygget med det talmæssige Bevismateriale, som den dog saa daarligt kan undvære. Men indsigtfuldt, sagligt og klart bevæger Prof. Westergaard sig gennem Labyrinten, paa-visende Begrænsningen af dette eller hint Materiale eller den bestridte Brugbarhed af et andet, og hævde som sit Hovedsynspunkt, at Vejen er fuldkommen farbar til Trods for alle Vanskeligheder. Thi Vanskelighedernes Tilstedeværelse erkender Professoren fuldt ud, og de ere sikkert ogsaa ubestridelige, fordi Statistikens Materiale her er saa levende, vigende og bestandig vekslende.

Angaaende Arbejdsanvisningen foreligger der 16 Specialrapporter, sammenfattede i en Generalrapport af Direktøren for »Societa Umanitaria«'s Afdeling for Arbejdsforhold, Alexander Schiavi. Ogsaa Schiavis Generalrapport giver et klart og udmærket Overblik, og man læser den med den allerstørste Interesse, ikke mindst fordi dette Spørgsmaal jo for Tiden er saa aktuelt her hjemme. Jeg skal citere nogle enkelte af de konkluderende Bemærkninger, han fremsætter, efter først at have gennemgaaet de enkelte Landes forskellige Forhold. Han siger (p. 4) angaaende Sagens tekniske Side: »Det er nu til Dags umuligt at tænke sig en Arbejdsanvisning uden at den er organiseret efter et bøjeligt, sikkert virkende og ensartet teknisk System, helt forskelligt fra de private Kontorers eller de velgørende Institutioners kendte forældede Systemer«. Han siger endvidere (p. 5 og 6): »... Forudsætningen er, at der findes et Net af Anvisningskontorer i nøje gensidig Forbindelse med hinanden. Indenfor dette Net er de første Vanskeligheder, som frembyder sig, dem, der vedrøre Forbindelsen mellem et

Kontor og det stedlige Omraade, det skal betjene. Der er i de forskellige Lande praktiseret følgende tre forskellige Systemer i saa Henseende: <sup>1)</sup> Det er overdraget Postkontorerne at modtage Forespørgsler henholdsvis om Arbejde og om Arbejdskraft for derefter at ekspedere dem videre til nærmeste Anvisningskontor. <sup>2)</sup> En af Kontorets Funktionærer besøger med regelmæssige Mellemrum\*) de smaa eller mindre Pladser og modtager alle Henvendelser. <sup>3)</sup> Der udnævnes særlige Tillidsmænd paa de forskellige Pladser, og disses Hverv er det da at modtage alle Arbejds- og Pladstilbud til videre Fremsendelse til Kontoret. Om Anvisningskontorerens Forhold under Arbejdsstandsninger bemærker Schiavi: »I Tilfælde af Konflikt — Strejke, Lockout, Boycotning — iagttager man mere og mere den Regel at meddele de paagældende Konfliktens Tilstedeværelse, idet man overlader det til dem selv derefter at forholde sig, som de synes, samt til Organisationerne at søge at forhindre dem i at svigte deres Solidaritetspligter. Man bør altsaa ikke blot udtrykkeligt meddele, at der er Konflikt, og opslaa Plakater derom i Kontorets Lokaler, men man bør ogsaa i Tilfælde af stærkt udtalt Mistillid fra Organisationernes Side foreløbig indstille Anvisningskontorets Virksomhed for det Steds Vedkommende, hvor Konflikten hersker.« Schiavi fastslaaer endelig den ogsaa i Specialrapporterne atter og atter fremhævede Nødvendighed, at Anvisningskontorerne ledes rent forretningsmæssigt og ikke bureaukratisk eller politisk.

Den Form for Arbejdsanvisning, som saavel Schiavi som ogsaa Specialrapporterne og de fleste Deltagere i Forhandlingen fastholdt, var de offentlige paritetiske Kontors Anvisning.

Blandt Specialrapporterne bemærker man fremfor nogen anden Mr. Beveridge's om den engelske Anvisningsordning; den er helt igennem udmærket. Ogsaa den fra

\*) F. Eks. en Gang om Ugen (Anmelderens Anm.).

Luxembourg af Dr. Kauffmann afgivne Beretning erindrer man paa Grund af de særlige der bestaaende Forhold, hvor Postvæsenet fungerer som Mellemed mellem Kontorerne og Befolkningen. Den franske Minister Jean Cruppi siger i sin Rapport mange kloge Ord om den offentlige paritetiske Arbejdsanvisnings meget forskellige Muligheder for Indtrængen i de forskellige Fag, alt efter disses bestaaende Former for Arbejdssøgen (personlig Henvendelse enten paa Markeder eller lignende Samlingssteder eller paa Arbejdspladserne, Avertering, Brug af private Kontorer), og om hvilke Afveje en uheldig Lovgivning kan føre Udviklingen ind paa, jvfr. i saa Henseende den franske Lovgivning om Arbejdsanvisning. Ogsaa fra Sverige foreligger der en interessant Redegørelse fra Statens nuværende Anvisningsinspektør G. Huss. Det nye ministerielle Forslag om Arbejdsanvisningen her i Landet synes i meget bygget over samme Principer som de svenske.

Dr. Falkenburg, Direktør for Amsterdams statistiske Kontor har afgivet Generalrapporten angaaende Kontrollen ved Arbejdsløshedsforsikringen. Han følger ret nøje de i Arbejdsløshedsinspektør Dr. Th. Sørensens danske Rapport givne Hovedsynspunkter. Disse gaa imidlertid væsentlig ud paa at paavise Berettigelsen, til Dels ogsaa Nødvendigheden af at give Kontrollen varierende Former alt efter de forskellige Arbejdsforhold o. lign.; men ud fra dette Synspunkt bliver Sammenfatningen af de enkelte Rapporter meget vanskelig, idet Opstillingen af faste Principer næsten er umulig. Dr. Falkenburg forsøger da heller ikke noget saadant ud over hvad der er givet i den danske Rapport.

Blandt Specialrapporterne bemærker man den belgiske, som viser, hvilket uforholdsmæssigt Kontrolapparat et velplejet Gentersystem fordrer, og den norske, som viser, hvor forholdsvis lidt en mere »large« Praktiseren af samme System mener at kunne nøjes med. I Norge findes nemlig ikke mindre end tre Instanser med Ret til at kon-

trollere Arbejdsløshedskasserne, men, saa vidt man kan se, ingen, der har Pligt til at paase, at det offentlige nu ogsaa kun yder Tilskud til de Understøttelser, der udbetales for »berettiget« Arbejdsløshed.

Blandt de almindelige Fremstillinger hævder den danske Rapport sig en smuk Plads, blandt andet fordi Danmark er det Land, der har de smukkeste praktiske Resultater at opvise, er et af de faa Lande, der overhovedet har praktiske Resultater. Thi det kan jo ikke nægtes, at i det store og hele give Rapporterne det Indtryk, at foreløbig er Tilstanden, i ethvert Fald for saa vidt angaar Afhjælpsningen af Arbejdsløshedens Følger, de fleste Steder Kaos. Dog, et fast Holdepunkt er der, og det er de faglige Organisationer. Bourgeois udtalte herom i sin Slutningstale følgende: »Det fremgaar af alt, hvad her er sagt, at hverken Arbejdsløshedsstatistikken eller Arbejdsanvisningen eller Arbejdsløshedsforsikringen lader sig realisere uden ved Hjælp af Organisationerne. Kun Fagforeningen, denne bestandig virkende Organisme, er i Stand til at tilvejebringe den fortsatte Iagttagelse af Arbejdsløsheden, som er nødvendig for at skaffe Statistikkens dens Materiale. Den har, som den naturlige Forsvarer af Arbejdernes Interesser, de bedste Forudsætninger for at naa til Forstaaelse med Arbejdsgiverorganisationen om at holde den offentlige Arbejdsanvisning i et upartisk og neutralt Spor. Kun Fagforeningen, som er Centret for Solidariteten og den gensidige Hjælp, kan give Arbejderen den Tillid, som er uundværlig for enhver Arbejderforsikringsinstitutions sikrede og effektive Arbejde«.

De fleste Deltagere i Kongressen vare da ogsaa stemte for at bevare dette udmærkede Instrument ved Arbejdsløshedsforsikringens Ordning, men nogle Stemmer hævdede sig dog derimod, særlig fra tysk Side. Det er aabenbart, at i Tyskland er Tanken den at gennemføre Arbejdsløshedsforsikringen i Form af en Tvangsforsikring udenom Fagforeningerne, enten gennem en Rigestvang eller gennem lovhjemlet Adgang for Kommunerne til

hver indenfor sit Omraade at gøre Forsikringen obligatorisk. Et vægtigt Indlæg til Fordel for den paa Arbejdernes egne Organisationer byggede Forsikring fremkom fra Direktøren for det franske Ministeriums Departement for Arbejderforhold, Arthur Fontaine, og Professor Maurice Bellom talte Frivillighedens Sag imod Tilhængerne af Tvangsforsikringen, idet han erklærede sig tro imod de to i deres Uadskillelighed saa lidet populære Ideer: Frihed og Ansvarlighed.

**Clara Black.**